

Tientallen jonge bollenkwekers, broeiers, plantentelers, boomkwekers en toeleveranciers passeerden afgelopen twee jaar de revue in BloembollenVisie. Ieder met een eigen verhaal, maar allen met dezelfde missie: het succesvol runnen van een eigen bedrijf. In deze laatste aflevering van Jong Beslist gaat Dirk Anco Albada van het NAJK in op bedrijfsovername, een soms complex onderwerp.

Tekst: Jeannet Pennings
Foto: René Faas

De 30-jarige Dirk Anco woont in het Friese plaatsje Harich, waar hij samen met zijn vader en oom een melkveehouderij runt. Met zo'n 150 koeien proberen zij brood op de plank te krijgen. De jonge agrariër combineert het ondernemerschap met zijn bestuursfunctie voor het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK). Negen jaar geleden raakte hij in deze belangenvereniging verzeild, begonnen in de lokale afdeling. Als voorzitter was hij ook op provinciaal niveau actief. "Blijkbaar ben ik toen opgevallen", vertelt Dirk Anco. "Ik werd gevraagd voor de landelijke vereniging. Na overleg thuis, ben ik in 2007 in het dagelijks bestuur gestapt. Waarom? Ik vind het belangrijk dat als je een mening hebt, je jezelf er ook voor inzet. Je kunt wel overal tegen aanschoppen, maar het is belangrijker dat de belangen van jonge boeren ook daadwerkelijk behartigd worden."

BRUSSEL

Daarnaast ziet Dirk Anco het als een stukje persoonlijke ontwikkeling. "Ik kom op plekken waar ik anders nooit zou komen: ministeries, de Tweede Kamer, politieke partijen, organisaties en ga zo maar door." De jonge agrariër beheert de portefeuilles bedrijfsovername en internationaal. Dit laatste betekent dat hij de NAJK-afgevaardigde is binnen CEJA, de Europese organisatie voor jonge boeren, en regelmatig een paar dagen in het buitenland zit. "We vergaderen vijf tot zes keer per jaar, vaak in Brussel, waar wij onze input vanuit Nederland leveren. Het dagelijkse bestuur van het NAJK komt twee keer per maand bijeen, waarvan één keer met de afgevaardigden van de provinciale AJK-besturen. In totaal ben ik er zo'n twee dagen per week aan kwijt. Hoe ik dat combineer met het ondernemerschap? Ik vervul mijn functie binnen het bedrijf samen met mijn vader; we wisselen elkaar af." Dirk Anco zit sinds 1 januari 2009 met zijn vader en oom in maatschap, een droom die hij van jongs af aan voor ogen had. "Ik ben hier geboren en getogen en wilde altijd al boer worden."

De jonge melkveehouder is de enige bedrijfsopvolger. Na de Hogere Landbouwschool was er voor hem echter niet direct ruimte. "Dan kun je kiezen: ruimte creëren en uitbreiden of elders werken. Ik heb voor het laatste gekozen, omdat mijn vader op den duur zou uittreden. Een baan buitenshuis is een makkelijke manier om extra inkomen te genereren en je leert er heel veel van."

'De zachtere kant van de bedrijfsovername is minstens zo belangrijk'

Je weet hoe het is om onder een baas te werken en om dagelijkse verplichtingen te hebben. Je ziet het werk van een andere kant. Ik heb eerst bij AB gewerkt en later bij accon avm accountants, waar ik veel leerde op boekhoudkundig gebied. Deze kennis komt nu goed van pas in het bedrijf. Na zes jaar ben ik met mijn vader en oom in maatschap gegaan. Mijn vader wilde het rustiger aan doen en ik had meer tijd nodig voor het NAJK. Voorheen werkte ik vier dagen per week en had ik één dag over voor het NAJK, eigenlijk tekort. Met ons eigen bedrijf ben ik flexibeler."

ORGANISATIEGRAAD

Het NAJK telt 8,5 tot 9 duizend leden. Dit aantal neemt de laatste jaren af, maar dat is volgens Dirk Anco te verklaren. "Het aantal bedrijven neemt ook af. Als je de organisatiegraad van de agrarische sector vergelijkt met die van andere sectoren, doen wij het goed. Met het NAJK willen we een duidelijk signaal richting de politiek afgeven dat bedrijfsovername nodig is om de sector draaiende te houden. De overheid moet zich bewust zijn van het belang van agrarische jongeren, ook voor de leefbaarheid op het platteland. Behalve de politiek richten we ons tot andere organisaties, ook die tegenover ons staan, zoals milieu- en dierenorganisaties. Alles om onze toekomst te waarborgen. Richting de

Dirk Anco Albada: 'Het is belangrijk dat je mee discussieert'

'Wees open'

leden laat het NAJK van zich horen via cursussen en avonden. Alles bij elkaar doen we het erg goed, zo stelde de hoofdredacteur van de Boerderij onlangs in zijn column. Daar mogen we best trots op zijn."

Bedrijfsovername is het speerpunt van het NAJK. "En er speelt altijd het een en ander", vertelt Dirk Anco. "Momenteel is dat bijvoorbeeld de Tante Agaathregeling, waarmee jongeren voordeliger geld kunnen lenen van familie. De uitlener hoeft geen vermogensbelasting over

sieert in plaats van dat er voor je besloten wordt'

in overnameproces'

het uitgeleende geld te betalen. Nu geldt dat voor 50.000 euro per ouder, maar dit moet naar ons inziens 150.000 euro worden. Daarnaast loopt de steunmaatregel jonge boeren in 2013 af. Met deze maatregel kunnen jongeren die net een bedrijf hebben overgenomen 25.000 euro rentesubsidie krijgen op een investering van 100.000 euro. Het zorgt ervoor dat een bedrijf na de overname niet stilstaat. De steunmaatregel is enorm succesvol en wordt tot nu toe elk jaar overvraagd, dus pleiten we voor voortzetting." Andere actuele onderwerpen binnen het

NAJK zijn de Q-koorts, de WION-regeling en het gemeenschappelijk landbouwbeleid. "Veel partijen willen bezuinigen op het landbouwbeleid, terwijl agrariërs een groot deel van hun inkomen uit toeslagrecht etcetera halen, gemiddeld 30 tot 35%. Als dit wegvalt, hebben we een groot probleem. Daarom is het belangrijk dat je mee discussieert in plaats van dat er voor je besloten wordt."

PERSPECTIEF

Een probleem waar veel jongeren tegenaan

lopen in de overname is de financierbaarheid. "Vroeger konden bedrijven schuldenvrij draaien. Nu is dat wel anders, vanwege de groeiende omvang. Als er door de overname nog een paar ton aan schuld bij komt, wordt het steeds lastiger. Bovendien zijn door de crisis banken steeds scherper geworden en staan de opbrengstprijzen onder druk. Gelukkig trekt de markt in een aantal sectoren weer aan, maar er zijn jongeren die in de crisistijd gezegd hebben: 'Ik doe het niet'. Of dit zorgwekkend is? Europees gezien wel. Veel jongeren trekken weg van het platteland, nog maar 7% van alle boeren is onder de 35 jaar. In Nederland ligt dit percentage nog rond de 12 (inclusief degenen die het bedrijf niet hebben overgenomen, maar nog in maatschap zitten). Toch zie je het in Groningen al gebeuren en dat is niet alleen zorgelijk voor de voedselvoorziening, maar ook voor het landschap en de economie. Daarom is het belangrijk dat de politiek agrarische jongeren blijft stimuleren met steunmaatregelen, zodat er perspectief is voor en na de overname. De animo voor bedrijfsovername is er nog wel degelijk. Keuzes worden alleen bewuster gemaakt. De jongeren die het doen, gaan er helemaal voor."

Dirk Anco merkt op dat de zachte kant van bedrijfsovername minstens zo belangrijk is. "Jongeren hebben veelal te maken met familierelaties. De overname is altijd een stuk schenking; een deel van het kapitaal blijft in het bedrijf zitten. Soms ontstaat daar grote onenigheid over binnen de familie. Het is daarom belangrijk dat je communiceert met elkaar, ook met een schoonzus of zwager. Wees open in wat je tijdens de overname doet, waarom je het doet en welke bedragen ermee gemoeid zijn. Leg uit dat als er schenking in een bedrijf zit, dit nodig is om de zaak draaiende te houden en er inkomen uit te halen. Ik weet dat communiceren niet de sterkste kant is van veel agrariërs, maar het is wel nodig. Door open en eerlijk te zijn kun je een hoop familieleed voorkomen. Het NAJK kan hierbij helpen via de succesvolle bedrijfsovernamecursussen die we in samenwerking met LTO en de Rabobank hebben opgezet. Daarnaast wordt deze maand de bedrijfsovernameportal op onze website gelanceerd. Alles wat met overname te maken heeft staat erop."

TUINBOUW

Tot slot merkt de NAJK-bestuurder op dat de tuinbouwportefeuille binnen het dagelijkse bestuur al enige tijd onbezet is. "Dat is jammer, want nu missen we de input vanuit deze sector. We hebben wel contacten met Tuinbouwjongeren Nederland, maar zij zitten niet bij onze vergaderingen. Lokaal zijn jongeren uit de tuinbouw wel goed vertegenwoordigd, nu de laatste stap nog." Geïnteresseerden mogen zich aanmelden via daalbada@najk.nl.